

Phẩm 8: NGÔI DƯỚI GÓC CÂY XEM CÂY RUỘNG

Bấy giờ Thái tử tuổi đã trưởng thành, xin phép phụ vương, cùng các quần thần cùng đi vào xóm làng xem người ta cày bừa, thấy thửa đất mới vừa cày bừa lật lên, các loài côn trùng phơi ra trên mặt đất, loài chim bay xuống mổ ăn. Bò-tát biết việc này nhưng lại cố hỏi người cày ruộng:

–Làm công việc này để làm gì?

Người nông phu đáp:

–Để trồng lúa đem đóng thuế cho nhà vua.

Bò-tát than:

–Chỉ nhân một người mà làm cho bao nhiêu người trong nước phải rầu lo, sợ bị ách quan tăng thêm hình phạt roi gậy, trong lòng hồi hộp lo lắng không yên. Mạng sống con người thật ngắn ngủi, nỗi buồn lo lại dài vô cùng. Ngày tháng trôi qua, một hơi thở ra không trở vào lại đã qua đời sau. Trôi người rớt cuộc chỉ là nỗi khổ đau trong ba đường ác không thể tả hết. Trôi lăn mãi trong năm đường sinh tử không có bến bờ. Chìm đắm không tỏ ngộ, đốn đau, thật khó ví dụ. Vào núi tu hành thành đạo mới có thể vượt được những hoạn nạn nguy ách khởi diệt trong mười phương ba cõi.

Xem việc cày bừa xong, Thái tử lại đi dạo xem. Bấy giờ Bò-tát chỉ đi một mình không có bạn bè. Ngài ở nơi chỗ đó đi kinh hành, thấy một cây Diêm-phù tàng bóng sum suê mát mẻ, liền đến ngồi dưới gốc cây ấy, nhất tâm tư duy thiền định, chứng đệ Nhất thiền. Khi ấy có năm trăm Thần tiên ngoại học đang bay đi trong hư không từ Nam đến Bắc, muốn vượt qua lùm cây kia nhưng không thể nào qua được, đành phải đứng yên. Từ xa trông thấy Bò-tát, cùng nhau khen ngợi. Xem công đức to lớn của Bò-tát, thấy đức của Ngài vòi vọi giống như núi lớn Tu-di kim cang, như ngọc châu sáng đẹp, vững chắc không lay động, nghi là Diêm-la quý vương, Càn-thát-bà? Nay ngồi dưới gốc cây, tâm như hư không, dùng việc tọa thiền này để làm việc lành gì, bỗng dưng khiến cho chúng ta bị mất thần túc? Các Thần tiên ấy quán sát thấy lòng thương của Ngài rất sáng suốt, phơi bày tỏ rõ, trong lòng tự nghĩ: “Đây là bậc Thần kỳ Tỳ-sa-môn giàu có lớn hoặc là con trời Đế Thích, là ánh sáng mặt trời, mặt trăng, Chuyển luân thánh vương vậy?”

Khi ấy chư Thiên trên hư không nói kệ khen ngợi:

*Sắc đẹp hơn Thiên vương
Và cả Ly Oán Thiên
Như vô lượng kim cang
Là trượng phu tôn quý
Vượt xa các Thiên thần
Như trăng rằm rực rỡ
Cùng tốt ở trong đời
Người này không ai hơn
Đức này không lường được
Là trời Càn-đạp -hòa
Công huân sáng rực rỡ
Đây tăng hơn ức lần
Thần túc thường thua xa
Đem vị trời ngàn mắt
Hộ thể Tứ Thiên vương*

*Bác Tôn, Tu-luân, Phạm
Nhiếp chúng được an lành
Vị này hay làm được
Vị đang ngồi ở trước
Xem Ngài không ai bằng.*

Bấy giờ năm trăm Tiên nhân nghe chư Thiên trên hư không đọc lời kệ khen ngợi, liền theo xuống mặt đất, xem thấy Bồ-tát ngồi thiền định, thân không lay động, tâm không tà niệm, trong lòng vui mừng, xem thấy công đức của Bồ-tát rực rỡ vọi vọi không hạn lượng, không thể ví dụ, tôn quý trong hàng trời người, chưa từng được nghe thấy. Nhờ phước báo đời trước nên nay mới được thấy, lấy làm vui mừng nói kệ khen:

*Đời ngập lửa trần lao
Chúng đạo dứt các khổ
Như Tu-di giữa đời
Thành tựu được đạo pháp
Đắc thắng trừ các sắc
Thực hành rộng như biển
Đắc đạo nhờ huân tuệ
Ngài cứu độ tất cả
Cởi trói buộc nơi thân
Để mong thành đạo pháp
Độ thoát khắp tất cả
Vượt khỏi cảnh giới ma.*

Bấy giờ, vua quan và mọi người cùng nhau vội vã đi tìm, mong được biết Thái tử hiện đang ở chỗ nào. Từ xa trông thấy, các quần thần đuổi theo sau. Thấy dưới bóng mát của gốc cây Diêm-phù, Ngài ngồi thiền định tư duy.

Bấy giờ mặt trời chiếu ánh nắng, cây sà nhánh xuống che thân Bồ-tát. Tất cả cây cối đều nghiêng mình hướng về phía cây Diêm-phù cúi đầu kính lễ. Bồ-tát ngồi không lay động, quần thần vội trở về tâu vua Bạch Tịnh: “Tướng ánh sáng của Bồ-tát cây không thể che. Mặt trời lặn lẽ chiếu soi, cây nghiêng mình che thân Bồ-tát nhưng không thể che tướng của Ngài”.

Vua nghe việc như vậy bèn đi đến chỗ gốc cây đó, thấy Bồ-tát với oai thần lành tốt vọi vọi không lường, liền nói kệ:

*Như lửa trên đỉnh núi
Như trăng giữa muôn sao
Dưới cây hiện ngồi thiền
Oai chiếu soi cùng khắp
Nay lần nữa cúi đầu
Lạy chân của Đạo Sư
Lúc Ngài vừa mới sinh
Tự thân ngồi thiền tư
Thân Ngài oai thần sáng
Chiếu khắp cả mọi nơi
Ai thấy cũng vui mừng
Nhân đây được cứu độ.*

Bấy giờ Thái tử tâu phụ vương:

–Con vừa mới đi dạo xem, vì sao phụ vương và quần thần cùng nhau đi tìm?

–Vì sao con đi? Vua hỏi.

Thái tử thưa:

–Các quan muốn trừ các trăn cầu, các tu tưởng quấy, chỉ giữ lại tướng đẹp, thanh tịnh sáng suốt thì phải tọa thiền cho thật vững chắc. Thiền định vững chắc sẽ hàng phục được các ma, trừ sạch được những sự tối tăm che lấp.

Vua khen:

–Lành thay! Lành thay! Khi Thái tử mới sinh có các điềm lành ứng hiện trọn không hư dối. Nay đều hiện rõ, mười phương mong chờ ân cứu độ.

M